

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

9 септември 2015 година *

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Член 1, параграф 2 и член 49 — Компетентност и изпълнение на съдебни решения по граждански и търговски дела — Изключени области — Семейно право — Регламент (ЕО) № 2201/2003 — Член 47, параграф 1 — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по делата, свързани с родителската отговорност — Решение относно правото на лични отношения, с което се налага имуществена санкция — Изпълнение на имуществената санкция“

По дело C-4/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Korkein oikeus (Финландия) с акт от 31 декември 2013 г., постъпил в Съда на 6 януари 2014 г., в рамките на производство по дело

Christophe Bohez

срещу

Ingrid Wiertz,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: A. Tizzano, председател на състава, S. Rodin, E. Levits, г-н Berger (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: г-н Szpunar,

секретар: C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 8 януари 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-н Bohez, от L. Koskenvuo, asianajaja,
- за финландското правителство, от H. Leppo, в качеството на представител,
- за испанското правителство, от L. Banciella Rodríguez-Miñón, в качеството на представител,
- за литовското правителство, от D. Kriaučiūnas и R. Dzikovič, в качеството на представители,

* Език на производството: фински.

— за Европейската комисия, от А.-М. Rouchaud-Joët и Е. Paasivirta, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 април 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 2 и член 49 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74), както и на член 47, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Bohez и г-жа Wiertz относно изпълнението във Финландия на имуществена санкция, наложена в решение, което е постановено от белгийска юрисдикция с цел да се гарантира спазването на предоставеното на г-н Bohez право на лични отношения с децата му.

Правна уредба

Правото на Съюза

Регламент № 44/2001

- 3 Член 1, параграфи 1 и 2 от Регламент № 44/2001, където се урежда обхватът на този регламент, предвижда:

„1. Настоящият регламент се прилага по граждански и търговски дела, независимо от естеството на съда или правораздавателния орган. [...]

2. Настоящият регламент не се прилага по отношение на:

а) гражданското състояние, правоспособността и дееспособността на физическите лица, имуществените права, произтичащи от брачни правоотношения, завещания и наследяване;

[...].“
- 4 Член 45, параграф 2 от този регламент е включен в глава III („Признаване и изпълнение“) и гласи:

„При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане на чуждестранно съдебно решение по същество“.

- 5 Член 49 от споменатия регламент също е част от глава III и предвижда:

„Чуждестранно съдебно решение, с което се нарежда периодично плащане посредством глоби, е изпълняемо в държава членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата членка по произход на съдебното решение“.

Регламент № 2201/2003

- 6 Регламент № 2201/2003 отменя и заменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 на Съвета от 29 май 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност за децата на двамата съпрузи (ОВ L 160, стр. 19).
- 7 Съображение 2 от Регламент № 2201/2003 припомня, че принципът на взаимното признаване на съдебните решения е крайъгълен камък за създаването на действително пространство на правосъдие и че в това отношение правото на лични отношения е определено като приоритет.
- 8 Член 1 от този регламент определя обхвата му, както следва:

„1. Настоящият регламент се прилага, независимо от характера на съда или правораздавателния орган, по граждански дела, отнасящи се до:

[...]

б) определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителската отговорност.

2. В делата по смисъла на параграф 1, буква б) може, по-специално, да се разглежда:

а) правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения;

[...]“.

- 9 Съгласно член 26 от цитирания регламент „[п]ри никакви обстоятелства не може решение да се преразглежда по същество“.
- 10 Що се отнася до изпълнителната сила на решенията относно правото на лични отношения, член 28, параграф 1 от същия регламент предвижда:

„Решение, което се отнася до упражняването на родителската отговорност за дете, постановено в държава членка, което подлежи на изпълнение в тази държава членка и е било връчено за изпълнение, се изпълнява в друга държава членка, ако по молба на всяка заинтересована страна е обявено за изпълняемо в тази държава“.

- 11 При определени условия решенията относно правото на лични отношения могат автоматично да бъдат обявени за изпълняеми. В това отношение член 41, параграф 1, първа алинея от Регламент № 2201/2003 предвижда:

„Правото на лични отношения [...], предоставено с изпълняемо решение, издадено в държава членка, се признава и изпълнява в друга държава членка, без да е необходима декларация за изпълняемост и без да се предоставя каквато и да е възможност за противопоставяне на неговото признаване, ако решението е било заверено в държавата членка, която го е издала в съответствие с параграф 2“.

- 12 Член 47, параграф 1 от този регламент уточнява, че процедурата за изпълнение се урежда от законодателството на държавата членка по изпълнението.

Национално право

Белгийското право

- 13 В белгийското право имуществената санкция е уредена с членове 1385 bis—1385 ponies от Съдебния кодекс. Съгласно член 1385 bis от този кодекс:

„По искане на някоя от страните съдът може да предвиди другата страна, ако не изпълни установеното по делото основно задължение, да заплати парична сума, наречена „имуществена санкция“, без това да засяга обезщетението за вреди, ако има такова. [...]“.

- 14 Съгласно член 1385 ter от цитирания кодекс:

„Съдът може да определи имуществената санкция или като еднократна сума, или като сума, установена за единица време или за нарушение. В последните два случая съдът може да определи и размер, над който осъждането с имуществените санкции преустановява своето действие“.

- 15 Съгласно член 1385 quater от същия кодекс изпълнителното основание, позволяващо събирането на имуществената санкция, е съдебното решение, с което тя се постановява, а лицето, в чиято полза е същата, не бива да получи определяне на имуществената санкция преди изпълнението.

- 16 Лицето, в чиято полза е имуществената санкция, носи тежестта да докаже, че условията за нейната изискуемост са изпълнени. В случай на оспорване от длъжника лицето, в чиято полза е посочената санкция, трябва да докаже твърдените пропуски. Тогава съдът по изпълнението следва да прецени дали условията за имуществената санкция са изпълнени.

Финландското право

- 17 Във финландското право имуществената санкция, налагана с цел да се гарантира зачитането на правото на лични отношения, е уредена със Закона за изпълнението на решенията относно родителските грижи и правото на лични отношения (Lapsen huolto ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annettu laki) (наричан по-нататък „TpL“), както и със Закона за имуществените санкции (наричан по-нататък „Uhkasakkolaki“).

- 18 В производството по дело, което е свързано с осъществяването на правото на лични отношения и е образувано след постановяване на решение относно това право, съгласно член 16, параграф 2 от ТрЛ съдът може да задължи ответника да се съобрази с това решение под страх от имуществена санкция.
- 19 Съгласно член 18, параграфи 1 и 2 от ТрЛ определената имуществена санкция по принцип е еднократна. Ако обстоятелствата обаче го налагат, определената имуществена санкция може да бъде и периодична.
- 20 Имуществената санкция във всички случаи се плаща на държавата, а не на лицето, в чиято полза е тази санкция.
- 21 Съгласно член 19, параграфи 1 и 2 от ТрЛ съдът може, въз основа на подадена нова молба, да разпорежи плащането на определената имуществена санкция, ако счете тази молба за обоснована. Плащането на имуществената санкция не може да бъде разпоредено, ако задълженото лице докаже, че е имало основателна причина да не изпълни задължението си, или когато междуременно задължението е било изпълнено.
- 22 Член 11 от Закона за имуществените санкции разрешава на съда да наложи по-ниска от първоначално определената имуществена санкция, ако основното задължение е изпълнено в основната си част или ако платежоспособността на задълженото лице е намаляла значително, или е налице друга основателна причина.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 23 Г-н Bohez и г-жа Wiertz сключват брак в Белгия през 1997 г., от който имат две деца. Двойката се развежда през 2005 г. и г-жа Wiertz отива да живее във Финландия.
- 24 На 28 март 2007 г. Rechtbank van eerste aanleg te Gent (първоинстанционен съд в Гент, Белгия) постановява решение относно родителските грижи, местоживеенето, правото на лични отношения и издръжката на тези деца (наричано по-нататък „решението от 28 март 2007 г.“). Същевременно, с цел да се гарантира спазването на предоставеното на г-н Bohez право на лични отношения, в решението си съдът предвижда, че на това лице следва да се плаща сумата от 1 000 EUR на дете за всеки ден за лично виждане, в който детето не му е било предадено. Максималният размер на имуществената санкция е определен на 25 000 EUR.
- 25 Пред финландските съдилища г-н Bohez отправя искане г-жа Wiertz да бъде осъдена да му плати имуществената санкция, определена в решението от 28 март 2007 г., или това решение да бъде обявено за изпълняемо във Финландия. В подкрепа на искането си той изтъква пред Itä-Uudenmaan käräjäoikeus (първоинстанционен съд в Itä Uusimaa, Финландия), че в множество случаи не е могъл да упражни правото си на лични отношения, така че максималният размер на определената в това решение имуществената санкция вече е бил достигнат. Като изхожда от факта, че съгласно белгийското право имуществената санкция се събира директно от органите по изпълнение на съдебните решения, без за целта да е необходимо ново съдебно производство, г-н Bohez е на мнение, че искането му трябва да се счита за целящо събирането на изискуемо парично вземане и следователно за попадащо в обхвата на Регламент № 44/2001.
- 26 Г-жа Wiertz пък възразява, че осъждането ѝ да плати имуществената санкция, не е било окончателно потвърдено от белгийската юрисдикция и че следователно решението от 28 март 2007 г. не подлежи на принудително изпълнение. Нито един орган не бил установил наличието на пропуски, които да доведат до задължението за плащане на имуществената санкция.

- 27 В решението си от 8 март 2012 г. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus установява, че искането на г-н Bohez се отнася не до изпълнението на решение относно правото на лични отношения, а само до събирането на имуществена санкция, наложена с цел да се гарантира зачитането на споменатото решение. Оттук посочената юрисдикция заключава, че доколкото се отнася до изпълнението на решение, определящо парично задължение, това искане попада в обхвата на Регламент № 44/2001. Като отбелязва обаче, че решението от 28 март 2007 г. предвижда — в разрез с изискванията по член 49 от цитирания регламент — само периодична имуществена санкция, чийто окончателен размер не е бил определен, Itä-Uudenmaan käräjäoikeus обявява искането на г-н Bohez за недопустимо.
- 28 Сезиран с жалба от г-н Bohez, в решението си от 16 август 2012 г. Helsingin hovioikeus (апелативен съд, Хелзинки) потвърждава недопустимостта на искането. Мотивите на това решение обаче почиват на анализ, различен от този на първоинстанционната юрисдикция. Като счита, че искането на г-н Bohez се вписва в рамките на изпълнението на решение относно правото на лични отношения, Helsingin hovioikeus всъщност постановява, че с оглед на член 1, параграф 2, буква а) от Регламент № 44/2001 това искане попада в обхвата не на последния регламент, а на Регламент № 2201/2003. Ето защо, съгласно член 47, параграф 1 от Регламент № 2201/2003, според него процедурата за изпълнение в случая се урежда от финландското право, т.е. от TrL.
- 29 Г-н Bohez обжалва пред Korkein oikeus (Върховния съд), пред който иска да се отмени решението от 16 август 2012 г. на Helsingin hovioikeus и отново излага исканията си, направени в първоинстанционното производство.
- 30 При тези условия Korkein oikeus решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Член 1, параграф 2 от Регламент [№ 44/2001] следва ли да се тълкува в смисъл, че делата относно изпълнението на имуществена санкция (astreinte), която е определена в съдебен спор, засягащ родителските грижи и правото на лични отношения, с цел да се гарантира изпълнението на основното задължение, не попадат в приложното поле на този регламент?
 - 2) Ако горепосочените дела попадат в приложното поле на Регламент [№ 44/2001], член 49 от този регламент следва ли да се тълкува в смисъл, че определената съответно за ден имуществена санкция — която в държавата членка по произход подлежи на непосредствено изпълнение за определения ѝ размер, но окончателният ѝ размер може да бъде изменен въз основа на молба или на твърдение на лицето, което трябва да плати санкцията — подлежи на изпълнение в [друга] държава членка едва след като размерът ѝ е отделно окончателно определен в държавата членка по произход?
 - 3) Ако горепосочените дела не попадат в приложното поле на Регламент [№ 44/2001], как следва да се тълкува член 47, параграф 1 от Регламент [№ 2201/2003]: в смисъл, че към изпълнителните и обезпечителните мерки, които се отнасят до родителските грижи и правото на лични отношения, се прилага процедурата за изпълнение по смисъла на тази разпоредба, т.е. процедура, за която определящо е законодателството на държавата членка по изпълнението, или пък че тези мерки могат да бъдат част от решението относно родителските грижи и правото на лични отношения, което съгласно Регламент [№ 2201/2003] подлежи на изпълнение в другата държава членка?
 - 4) Ако изпълнението на имуществена санкция се иска в друга държава членка, необходимо ли е размерът на подлежащата на изпълнение имуществена санкция да е бил отделно окончателно определен в държавата членка, в която е постановено решението, дори и Регламент [№ 44/2001] да не се прилага при изпълнението?

- 5) Ако имуществена санкция (*astreinte*), определена с оглед зачитането на правото на лични отношения, подлежи на изпълнение в друга държава членка, без размерът на подлежащата на изпълнение имуществена санкция да е бил отделно окончателно определен в държавата членка по произход:
- а) за изпълнението на имуществената санкция необходимо ли е все пак да се провери дали правото на лични отношения е било възпрепятствано по причини, които задължително е трябвало да се вземат предвид с оглед правата на детето, и
 - б) кой съд тогава е компетентен да провери тези обстоятелства, и по-точно
 - i) компетентността на съда на държавата по изпълнението във всички случаи ли се свежда до проверка дали твърдяното възпрепятстване на правото на лични отношения между деца и родител се дължи на причина, която изрично следва от решението по съществото на спора, или
 - ii) от защитените в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) права на детето следва ли, че съдът на държавата по изпълнението има по-широко правомощие или задължение за проверка дали правото на лични отношения е било възпрепятствано по причини, които задължително е трябвало да се вземат предвид с оглед закрилата на правата на детето?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 31 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че този регламент се прилага към изпълнението в една държава членка на имуществена санкция, която е наложена в решение, постановено в друга държава членка и отнасящо се до правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения, за да се гарантира спазването на това право на лични отношения от носителя на родителските права.
- 32 В това отношение трябва да се припомни, че приложното поле на Регламент № 44/2001 е ограничено до „граждански и търговски дела“. По същество това приложно поле се определя от елементи, които характеризират естеството на правоотношенията между страните по спора или неговия предмет (вж. решение *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, т. 39 и цитираната съдебна практика).
- 33 Що се отнася в частност до привременните мерки, Съдът счита, че тяхната принадлежност към приложното поле на Регламент № 44/2001 се определя не от тяхното собствено естество, а от естеството на правата, чиято защита те осигуряват (вж. решение *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, т. 40 и цитираната съдебна практика).
- 34 Така по отношение на изпълнението в една държава членка на осъдително решение да бъде платена глоба, наложена от юрисдикция на друга държава членка с оглед зачитането на забрана, определена в постановено в тази държава дело по гражданско и търговско дело, Съдът е уточнил, че естеството на това право на изпълнение зависи от естеството на субективното право, за чието нарушаване е било разпоредено изпълнението (вж. в този смисъл решение *Realchemie Nederland*, C-406/09, EU:C:2011:668, т. 42).

- 35 В настоящия случай от член 1385 bis от белгийския Съдебен кодекс, въз основа на който съдът на държавата по произход е наложил разглежданата в спора по главното производство имуществена санкция, следва, че тази мярка може да се разглежда като осъждане, по искане на някоя от страните, другата страна да заплати парична сума, ако не изпълни основното си задължение. Следователно имуществената санкция е акцесорна спрямо това основно задължение.
- 36 В допълнение, от представената на Съда преписка се вижда, че разглежданата в главното производство имуществена санкция цели да гарантира действителното упражняване на правото на лични отношения, предоставено в същото решение от съда на държавата по произход. Всъщност целта на тази санкция е да упражнява финансов натиск върху упражняващото родителските права лице, за да съдейства при осъществяването на това право на лични отношения.
- 37 Член 1, параграф 2, буква а) от Регламент № 44/2001 обаче изрично изключва от приложното поле на цитирания регламент гражданското състояние на физическите лица — понятие, което включва упражняването на родителската отговорност за дете.
- 38 Именно заради посоченото изключване и с цел да се запълни тази празнота са последователно приети регламенти № 1347/2000 и № 2201/2003, приложното поле на които по-специално включва материята на родителската отговорност. Както уточнява член 1, параграф 2, буква а) от Регламент № 2201/2003, наред с останалото част от тази материя са правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения.
- 39 При това положение се налага изводът, че имуществената санкция, чието изпълнение е поискано в случая по главното производство, е акцесорна мярка, която цели да гарантира защитата на право, попадащо в приложното поле не на Регламент № 44/2001, а на Регламент № 2201/2003.
- 40 Ето защо на първия въпрос следва да се отговори, че член 1 от Регламент № 44/2001 трябва да се тълкува в смисъл, че този регламент не се прилага към изпълнението в една държава членка на имуществена санкция, която е наложена в решение, постановено в друга държава членка и отнасящо се до правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения, за да се гарантира спазването на това право на лични отношения от носителя на родителските права.

По втория въпрос

- 41 С оглед на отговора на първия въпрос не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

По третия въпрос

- 42 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали събирането на имуществена санкция, наложена от съда на държавата членка по произход, който се е произнесъл по същество относно правото на лични отношения, за да се осигури действителното упражняване на това право, трябва да се счита за част от процедурата за осъществяване на правото на лични отношения, която съгласно член 47, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 се урежда от националното право, или за част от същия режим като предвидения за правото на лични отношения, което тази санкция гарантира, и на това основание трябва да се обяви за подлежаща на изпълнение съгласно правилата, определени с Регламент № 2201/2003.

- 43 Както се подчертава в съображение 2 от Регламент № 2201/2003, взаимното признаване на решенията относно правото на лични отношения е определено като приоритет в рамките на съдебното пространство на Европейския съюз. Тези решения са считани за особено важни, поради което спрямо тях се прилага особен режим. Всъщност в член 28, параграф 1 и член 41, параграф 1 Регламент № 2201/2003 предвижда режим на опростено, дори автоматично изпълнение, който почива на принципа на взаимно доверие.
- 44 С оглед на това взаимно доверие и в съответствие с член 26 от същия регламент, тези решения не могат да бъдат преразглеждани по същество.
- 45 В настоящия случай имуществената санкция, чието изпълнение се иска в рамките на спора по главното производство, е наложена от компетентния съгласно Регламент № 2201/2003 съд да се произнесе по същество относно правото на лични отношения.
- 46 Действително, за разлика от Регламент № 44/2001 в Регламент № 2201/2003, подобно на предхождащия го Регламент № 1347/2000, няма правило относно имуществените санкции. Както обаче изтъкна Европейската комисия, от факта, че този въпрос не е бил обсъждан при изготвянето на посочените регламенти, няма как да се заключи, че законодателят на Съюза е имал намерение да изключи изпълнението на имуществената санкция от приложното поле на последните регламенти. Всъщност една такава мярка, доколкото допринася за зачитането на постановените в приложение на тези регламенти решения в областта на правото на лични отношения, е в съзвучие с целта за ефективност, преследвана от Регламент № 2201/2003.
- 47 Както бе отбелязано в точка 35 от настоящото решение, разглежданата в главното производство имуществена санкция е просто акцесорна спрямо главното задължение, което гарантира, а именно задължението на родителя, на когото е възложено упражняването на родителските права, да съдейства за осъществяването на правото на лични отношения съгласно правилата, определени от съда на държавата по произход, който е компетентен да се произнесе по съществото на спора.
- 48 Следователно изпълнението на въпросната имуществена санкция е пряко свързано с наличието както на това основно задължение, така и на неизпълнение на същото задължение.
- 49 С оглед на тази връзка имуществената санкция, наложена в решение относно правото на лични отношения, не може да се разглежда обособено като самостоятелно задължение, а трябва да се разглежда неразделно от правото на лични отношения, чиято защита тя гарантира.
- 50 Ето защо събирането на посочената санкция трябва да попада под същия режим на изпълнение като предвидения за правото на лични отношения, което трябва да бъде гарантирано, а именно залегналите в член 28, параграф 1 и член 41, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 правила.
- 51 Отделянето на режима на изпълнение на имуществената санкция от приложимия към правото на лични отношения, за да се постави в зависимост, както предложиха финландското и литовското правителство, от самата процедура по изпълнение, която съгласно член 47, параграф 1 от Регламент № 2201/2003 се урежда от националното законодателство на държавата членка по изпълнението, би означавало да се позволи на съда на тази държава сам да проверява дали е допуснато нарушение на правото на лични отношения.
- 52 Подобна проверка, която би била извършвана съгласно правилата на държавата по изпълнението и би включвала преценка от страна на съда на тази държава на фактите по случая, обаче би противоречала на волята на законодателя на Съюза да създаде за постановените в тази материя решения единен и опростен режим на изпълнение, който

забранява всякаква намеса на съда по изпълнението в съществото на спора и се основава на доверието в съда на държавата по произход като съд, определен за компетентен да вземе решението относно правото на лични отношения.

- 53 При това положение на третия въпрос следва да се отговори, че събирането на имуществена санкция, наложена от съда на държавата членка по произход, който се е произнесъл по същество относно правото на лични отношения, за да се осигури действителното упражняване на това право, попада под същия режим на изпълнение като предвидения за решението относно правото на лични отношения, което посочената санкция гарантира, и че следователно същата трябва да бъде обявена за подлежаща на изпълнение съгласно правилата, определени от Регламент № 2201/2003.

По четвъртия въпрос

- 54 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали в рамките на Регламент № 2201/2003 чуждестранните съдебни решения, с които се постановява периодично плащане във вид на глоба за неизпълнение, подлежат на изпълнение в държавата членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата членка по произход.
- 55 От представената на Съда преписка личи, че размерът на имуществената санкция, чието изпълнение се иска в случая по главното производство, е определен от съда на държавата по произход на 1 000 EUR за всяко нарушение на правото на лични отношения, като максималният ѝ размер е 25 000 EUR. Пак от същата преписка следва, че съгласно член 1385 quater от белгийския Съдебен кодекс лицето, в чиято полза е тази санкция, не бива да иска от съда да определи окончателния ѝ размер, преди тя да бъде изпълнена. В този аспект белгийското право се различава от правилата, които са в сила в други държави членки, и по-специално от финландското право, съгласно което — в съответствие с член 19, параграфи 1 и 2 от TrL — ползващото се лице трябва да поиска от съда да определи окончателния размер на имуществената санкция, преди да може да иска нейното изпълнение.
- 56 С цел да се отстранят трудностите, до които биха могли да доведат различията между законодателствата на държавите членки в тази материя, в член 43 от Конвенцията от 27 септември 1968 година относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела (ОВ L 299, 1972 г., стр. 32; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 10, стр. 3) е въведено правилото, че чуждестранните съдебни решения, с които се постановява периодично плащане във вид на глоба за неизпълнение, подлежат на изпълнение в държавата членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата членка по произход (вж. изготвения от г-н Schlosser доклад за Конвенцията от 9 октомври 1978 година относно присъединяването на Кралство Дания, на Ирландия и на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия към Конвенцията относно компетентността и изпълнението на съдебните решения по граждански и търговски дела и към Протокола за нейното тълкуване от Съда (ОВ C 59, 1979 г., стр. 71, т. 213). Това правило е възпроизведено по същия начин в член 49 от Регламент № 44/2001.
- 57 От друга страна, в Регламент № 2201/2003 и в предхождащия го Регламент № 1347/2000 няма еквивалентно правило. Както обаче отбелязва генералният адвокат в точка 81 от заключението си, изискването в рамките на Регламент № 2201/2003 имуществената санкция да бъде определена преди изпълнението ѝ, е в съзвучие с деликатния характер на правото на лични отношения.

- 58 Както бе припомнено в точка 40 от настоящото решение, значението на това право, което е от основно значение за защитата на залегналото в член 24, параграф 3 от Хартата право на детето да поддържа лични отношения и преки контакти с двамата си родители, е накарало законодателя на Съюза да предвиди особен режим, за да улесни изпълнението на решенията, които се отнасят до това право. Този режим се основава на принципа на взаимно доверие между държавите членки, че съответните им национални правни системи са в състояние да осигурят еднаква и ефективна защита на основните права, признати на равнището на Съюза, в частност в Хартата (решение *Aguirre Zarraga*, C-491/10 PPU, EU:C:2010:828, т. 70), и изключва всякаква форма на преразглеждане на решението, постановено от съда на държавата по произход.
- 59 Ако носителят на предоставено в една държава членка право на лични отношения, позовавайки се на неспазването на това право, поиска в друга държава членка да бъде изпълнена имуществена санкция, окончателният размер на която не е бил определен от държавата по произход, би било в разрез със системата, установена с Регламент № 2201/2003, да се позволи на съда на държавата по изпълнение да участва в определянето на окончателната сума, която трябва да бъде платена от лицето, което, доколкото упражнява родителските права върху детето, е било длъжно да съдейства за осъществяването на правото на лични отношения. Всъщност споменатото определяне предполага проверка на нарушенията, твърдени от носителя на правото на лични отношения. Една такава проверка, която е от основополагащо значение за висшия интерес на детето, включва не само установяването на броя случаи, в които детето не е предадено, но и преценка на причините за тези нарушения. Единствено съдът на държавата по произход, в качеството си на компетентен да разгледа спора по същество съд, обаче е оправомощен да прави преценки от такъв характер.
- 60 Следователно в този случай лицето, в чиято полза е имуществената санкция, би следвало да проучи процесуалните възможности, които са на разположение в държавата членка по произход, за да получи титул, определящ окончателния размер на имуществената санкция.
- 61 Ето защо на четвъртия въпрос следва да се отговори, че в рамките на Регламент № 2201/2003 чуждестранните съдебни решения, с които се постановява периодично плащане във вид на глоба за неизпълнение, подлежат на изпълнение в държавата членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата членка по произход.

По петия въпрос

- 62 Предвид отговора на четвъртия въпрос не следва да се отговаря на този въпрос.

По съдебните разноски

- 63 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела трябва да се тълкува в смисъл, че този регламент не се прилага към**

изпълнението в една държава членка на имуществена санкция, която е наложена в решение, постановено в друга държава членка и отнасящо се до правото на упражняване на родителски права и правото на лични отношения, за да се гарантира спазването на това право на лични отношения от носителя на родителските права.

- 2) Събирането на имуществена санкция, наложена от съда на държавата членка по произход, който се е произнесъл по същество относно правото на лични отношения, за да се осигури действителното упражняване на това право, попада под същия режим на изпълнение като предвидения за решението относно правото на лични отношения, което посочената санкция гарантира, и следователно същата трябва да бъде обявена за подлежаща на изпълнение съгласно правилата, определени от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000.
- 3) В рамките на Регламент № 2201/2003 чуждестранните съдебни решения, с които се постановява периодично плащане във вид на глоба за неизпълнение, подлежат на изпълнение в държавата членка, където се иска изпълнение, само ако размерът на плащането е бил окончателно определен от съдилищата на държавата членка по произход.

Подписи